

پنجشنبه — ۷ شباط ۱۳۴۰

برنجی سنه — نومرو ۸

اداره خانه : باب
عالی جاده سنده
وقت مطبعه سنه
متصل گوشه
باشنده نومرو ۱
صاحب و مدیر
مسئولی محمد مسیح

ملی محسن

آبونه شرائطی .
سنه لکی ۲۵۰ ،
آلتی آیلغی ۱۲۵
فوق العاده نسخہ لر
ایچون ۵۰۰ و ۳۰۰
غروشددر .

مجموعه من هیئتتجه
طبعی تفسیر ایدلمه یین
آثار اعاده ایدلمز .

اردن بسره کونده بر هیقار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، فنی ، مصور مجموعه در

تورك جمهوريت آرماسى وضرب اولانلار سكردهكى

ملى علملار :

على سىدى بلك اقدام ۲۳ تشرين ثانی ۱۹۲۳ تاريخى نسخهنده انتشار ايدن (جمهوريت آرماسى طغرا اولاييلر) عنوانى قيمتدار مقاله لرني داها يكي اوقودم . شو وسيله ايله عاجز لردى مسئله به تعلق ايدن بعض خصوصى مطالعاتى قيد ايتكم جسامتده بولناجم .

تورك جمهوريت آرماسى توركلكك بونون تاريخى واستقبال دهكى مفكورلارنى تمثيل ايدمك ماهيته اولاليدر . توركلك قديم مديني برنجى درجده عسكرى وادارى بر مديت ايدى . بحار آفاده ميسى اعضاسندن موقعاي برنات عمومى تاريخ ادبيات دورديجى جلدنده اورال - آلتاي قوملرى ، عنوانى قسمى زيدهكى جله لره باشليور :

• اسكى زمانلارديرى تاريخ بشرته اوچ ممتاز عرق استقامت ووردى : ساميلر ، ايندو-غرمائلر ، اورال - آلتاييلر . اك برنجى معنوى قيمتلر مژدن اولان وحدانيت الهيه فكري دنياه ساميلر ، علم وضعت ايله ايندو-غرمائلر اوكرتدى . بونلره مقابل اورال - آلتاي قوملرينك تاريخى مفكوره سى وهر زمان ايچون شمولى مشترك غايه سى عالم تفكردهكى ظفر ، ياخود نظام واحوال عالمك آفاق معرفى دكل بلكه انسانك كنديشه معطوف انفسى هدف ، فردى و عرقى ميزتلرك اكلاه شيديرلهمسى ايدى . فرده وجميته متعلق اولوق اوزره (اؤردم) كله سى اورال - آلتاي قوملرندن هر برك لساننده بولان و عرقى مفكوره ني كندنده جمع ايدن معنوى و اخلاقى اصطلاحدر [۹] .

اؤردمك روحه متعلق برنجى خاصه سى حرومستقل باشمقدر . موقعايجه كوزه حر و مستقل باشماق ايچون اورال - آلتاي عرقه مشسوب هر قوم مالى ، جاني - حق هر نه قدر بويوك سوز - وطنى بيله ترك ادوب هجرته حاضر در : شرقك كوچه قوملر بنده آنا وطنك آلاشلمش اقللرندن ، اجداد مزارلرينك قربانلره قديس اولسان نومسك نلرندن آيرلق كوچدر . فقط

[۱] اؤردم كله سنك تفسيريه متعلق اولوق اوزره آماسيامؤرخنك قلم مخصوصى اولان بر مقابله ي تورجه دهده اوقوديمى خاطر يورم . ح . ز .

حریت طور اقدن ده مرجع اولدينى جهته مرهانيكى بر قوتلى تفصيلك تهديدى آلتنده وارنى بوغنى طوبالارق مجهول اقلره آطمقندن وقارناق استقبالك جفالرينه قاتلانقندن چكمنز .

بونك ايچوندر كه اورال - آلتاي قوملرينك تاريخى دائىي جدال ، دائىي مهاجرت عموميه در كه كوچوك وياخود بويوك دالغاليه آسيا واوروپايى اورچوق دفعه استيلا ايتدى موجود دولترى ييقارق برسته يكي دولتر قوردى ويكي عرق تشكلات وجوده كتيردى . بويكي مجادله لره اولان دائىي حاضرلق مذكور عرقده بدن وروحي يشكنلگى ، جسامتى ومه ساتى ، وقار وعظمتله امتزاج ايدن كنيش قلبيگى ، سياست ساحه سنده ايله يتيشكنلگى وداها برچوق على ميزتلرى دوغورديكه اورال - آلتاي عرقك خصوصى عالم معنويسى تشكيل ايدن وكندى لسانلرنجه اؤردم سوزيله خلاصه اولان مذكور صفتلر شرق قوملرى اسكيدنرى جهان اوكنده معروف ومدهش اولارق كوستردى . • موقعاييك بالاده مذكور فكرلرينك شو وبا بونقله سه اعتراض ايدملر بولنور فقط اساس اعتباريله مذكور فكرلر برچوق حقيقتى جامع اولديغه قانغز .

توركلك عسكرى وادارى مديني بوقايدى صبرالديغيز سيجيله استاد ايدر . عسكرى وادارى تشكلات حد ذاتده عين مؤسسه نك ايكي درلو كوروشندن باشقه برشى دكلدر . زراعى مديت اونى اكال ايدر . هونغلور كنديلرى چفتلك ايشلريله مشغول اوليورلر سده اسيرلرنى چالشدير بوروردى . هونلك احصاى اولان بلغار توركلى ايله زراعتده چوق ايلرى كيشملردى . بحار لسانه كچن زراعته متعلق كلهلر بونك دليليدر . توركستان چينده قاريشلق نتيجه سى سدر وقاتلر نحو اولمازدن اول اروا واسقا اصوليه زراعت جارى ايدى .

اوق وياشاق توركلك قديم مدينتى تمثيل ايدميليير . اوقك توركلك قيسله تشكيلاتنده بويوك رولى اولدينى طومسن (Turcica 7) ده ذكر ايدر . ميراث وضبط اولان طوبراغك تقسيمه دهه وقتيله اوق چكرلردى . بحارلرك آروباجه معروف اسى اولغار بيله (اون اوقى) معاشه كالير . اولغار = اون اوغور . [اون اوق + ر] دشمنه اوزاقدن اوق ياغدريمق ورجعت ايدر كنده تعقيب ايدن دشمنه تلفات وبردبرمك تورك عسكرى تاقيقاسنك اوصاف ميمزه سى صره سنده ذكر اولتيور . هيچ شهبه بو فكه اوق وياي توركلك الك زياده سوده كولاقدلرلى سلاح ايدى . تورك لساننده اوقه متعلق كلهلرك كترنى ده اوقك اهميتى اثبات ايدر .

فضله ایدی . برجوق طائش و طائشامش شاعرلک اشعارنی حافظہ سندہ طوتار ، صورتدینی ویا ایجاب ایتدیی وقت مفصل ترجمہ حالیه آکلتیردی . صوک زمانله قدر حافظہ سندہ کوچوک بر تیدل یوقدی ؛ بعضاً حافظ کتبلک نومروسيله بولامادینی بر کتابک شکنی و عانی تعریف ایدرک بولدوردی .

علی امیری افندی [۱]

امیری افندی Bibliophile ایدی . یارمسنک قسم اعظمی کتابه ویر ، یک سادہ و قناعتکارانه یاشاردی . نفعہ سندن بلکہ کسہرک کتاب صائین آتئی کندینی ایچون بر ابتلا ، بر عشق ایدی . بو ابتلائی مکمل بر کتبخانه مالکیتدن زیادہ اوقومق عشقندن تولد ایشدی . کتبخانه سندہ - اورویادمن بعض زینکیر و زردہ کی عالمکری - صحیفه لی کیبله مش کتابلر یوقدی .

علیه تمایلی اولانلردن یک فضله خوشالایر ، دائما خیر خواهانه معامله ایدردی . شرق آثارنی یک مکمل صورتده بیلوغرافینیز بیلیردی ؛ قوتلی حافظه لی ده بوکا انضام ایدجه آرئی هر ضرر یازانه جواب ویرمکدن مستغنی اولامازدی .

مع التأسف بو بوبوک عالمک معلومایله ، نشر ایتدییکی آتاری متاسب [۱] مرحوم جانیده فطوغراف چیقارتدیغندن رسمی یرینه قائم اولئی اوزره قاریقائورنی نشر ایتدک .

علی امیری افندی

علم و عرفان حیاضده عظیم بر ضیاع تشکیل ایدن علی امیری افندیکی وقائی مع التأسف مطبوعاتده یک سس سزجه یکدی . برتک غزته استقنا ایدیلر ایسه اونک حیاتی ، آتاری ، مساعیلی مراق و اخلاق حقدده هیچ بر شی یازنادی .

بو یوقسوزاتی محیطک علم و عرفان ساحه سندہ اکمهم موقعی اشتغال ایدن علی امیری افندیکی حیاتی تمامیه کتابلر آرمسندہ یکمیشدر . ۶۰-۷۰ سنهک بو اوزون اشتغالک ، صاحبنه نه قدر علم و عرفان بخش ایتدییکی تخمین اولونه بیلیر . امیری افندی هر تمین اولوندینی ولایتک کتبخانه لرنی وقتبنداز آتاری تدقیق ایدر ؛ حتی بعضاده بر کتاب ایچین تیدیل مأموریت ایدردی ، تاریخ و تاریخ ادبیاتده معلوماتیک

سیریق : قوبیال وقاجنس لهجه لرنده کیمک اوچلی اوقی افاده ایدر .

قوستوق : یاقوت لهجه سندہ کیمک اوچلی اوق معانسه کلیر .

جوباک : ساغای لهجه سندہ اوق .

قالاغاش : توبا لهجه سندہ بالقی آلامقه مخصوص کنیش اوق .

کز : چاغانای و عثمانی ده اوق (عجمه جدن مأخوذدر)

توقار : چقنای اوچی ونوکی تیموردن یالینان اوق .

صوغان : شور ، صاغای لهجه لرنده اوق (صوغانه اولان مشاهندن طولانی تسمیه اولمشی محملدر .)

آترباخ اوخ ، بورا اوخ (یاقوت) جبه (قوبیال لهجه سند) ،

چاپ (کولک ترک) ، شیه (چقنای) ، قایبور اوخ

(تله نوت) ، قاستاق (تله نوت) ، قوشلق (بارابا) ،

مالتار اونوغوس (یاقوت) ، موزغان (قریم) ،

اوخه (چواش) ، تامار (شور) ، باشاق (بعض لهجه لرنده اوق معانسه ده کلیر) الخ .

سنا علیه هر هانکی بر سکمه زده آئی و بیلدیزه تورکی جمهوریتی سوزلرندن تشکیل اولناجق طغرایه اوق و باشاق رسملی چرچیوه تشکیل ایدمیلیر . بونلرک اسلوبله شدیرلمسی طبیعتیه صنعتکارک وظیفه سیدر . اوق و باشاق یالکزن ماضیمزی دکل استقباله کی مفکوره منی ده تمثیل ایدر . باشاغک دلالت ایتدییکی سعادت و برکت قاروشق ایچون تورکلکک استقلانی سلاجی ایله هر آن مدافعه یه حاضر اولدینی اراه ایدر . باشاق و او ترک عددی میناق ملی ده کی جله لر ، یاخود بوبوک ظفر لر ، باشاق و اوق دمنی باغلایان ایپ ایسه اتحاد علامت اولایلیر .

بودایسته ۲۹ کانون ثانی ۹۲۴

مجامد تبریر